

Etika V (+ Václav Havel)

Ladislav Hejdánek

- ◆ bytový seminář, česky, vznik: 6. 10. 1986
- ◆ private seminar, Czech, origin: 6. 10. 1986

Etika V

6. 10. 1986

KAZETA 1

STRANA A

[VIZ STUDIE „ODPOVĚDNOST A IDENTITA“ – HEJDÁNEK TU ČTE TENHLE TEXT]

[PŘEPIS Z NEWTONA:]

Já jsem tam ocitoval na začátku vlastně buď si to prostě použil jsem na dvou citátů jako dvojmo Ota 1 je z dopisů Olze číslo 129 a druhé je Masaryka přesně 100 let starý citát kterej tam má takovou funkci o které bych si raději blíže zmiňovat tak ten první citát zní takto jistota našeho bytí bytí se stala nenávratně minulostí nebes začala by mraky jsme držení do nejistoty světa rozpomíná na tuto minulost jejich dědičné znamení a nesmazatelnou pečeť našeho původu v ní nás provázejí na každém kroku ale i to jenom už do značné míry zcizeno v závorce pití je tím že to reflektujeme kolik závorky a jako odtokové to je vlastně součástí toho do čeho jsme vytrženi a nebo čemu jsme propadlí a co nás žene cizí loď světa do situací který plně nerozumíme kterými trpíme ale kterým se nemůžeme vyhnout

===

00:01:47

a ten citát Masaryka je kratší je to moderního člověka náboženství a že tam zmíněno Youth and tím se nenechte rušit výklad Já a Kanta dělám mně samotnému velké potíže ale co dělat jestliže filozofovat tož film

===

00:02:17

Havlův dopis sboru z něhož je naše první motto a k němuž se budeme opětovně vracet začíná nejlíp mýtem neboť skutečně mýtus je nám dnes už nedostupný tedy výrazným mytologií méně výchozím stavem lidství je stav oddělení odpoutání odtržení odpadnutí od dokladů a příkladů které představují jen jakýsi obraz či spíše šifru se Havel dostávám posléze k věci samé a citován lidský duch a rozum se konstituuje jí jakoby utržení džusy ze skrytého ducha a rozumu být a zrod lidské subjektivity je de facto vystoupením z integrity lidí a ze spontánní participace na další citát člověk jako pití vypadlé spíš konec citátu který jenom ten člověk jako chytí vypadly zbití to je ovšem vlastně už starý vůz motiv bytí formulovaný novými odlišnými prostředky a není to dokonce motiv jen jemu vlastní sdílí její hlavní proudy evropské literatury našeho století který za války po válce na přelomu poloviny tohoto století dospěl k mohutnému vyslovení existenciální zvou z něhož dodnes sice už tak přesně z něhož sice už mnohé vyvanula ale z něhož naproti tomu cosi základního dodnes zůstalo pocit odcizení a odcizenosti to co ODS byla bylo ještě pohybovou konstrukcí stalo se válečné poválečné generaci Evropanů zážitkem a životní zkušeností staré mi to minulou uprostřed Romů knih od již se ještě jednou zvedli a zvedají z rašelinišť a páníček plných sedimentů trouchnivějící relikty nejružnějších prastarých mýtů znovu znovu ožilo a

kupodivu oslovilo v uvozovce moderního člověka jak k tomu vůbec došlo že mýtus o zlatém věku eventuálně filozofický mýtus o věčné řeši kde kde původně sídlí duše než uvězněna v těle jako by ožil na pozadí pocitů a přímo zkušenosti odcizit zdá se že rozhodující krok učinil otec všeho existencialismu dánský myslitel literát dcery Tibor když teorii s teologií izoloval Neo mýtus nemoci smrti historiky filozofie nebylo jeho epochální pojetí subjektu ještě oceněnou ale předznamenalo předjelo mnohé ze životního pocitu a zkušenosti z evropského člověka druhé poloviny dvacátého století který se ovšem zbavil oné teologické sloupky a je nakloněn spíše koketovat s různými neumi jaká je kostra která Gordona neumí tu respektive neodmítl logického filozofického mytologického pojetí subjektu Kirk Igor transformuje starý izraelský mýtus v uvozovkách tady vy o stvoření člověka o jeho pádu a vyhnání z ráje do nové podoby člověk nemůže být o léky Igor stvořen jako člověk ale jen jako polotovar který se musí sám dotvořit dotvořit může jen pády hříchem právě nemocí smrti každý člověk tou nemocí musí projít není jiné cesty ale ta nemoc smrtelná v čem spočívá tato nemoc a její fatální průběh člověk jako stvořený polotovar ještě není subjektem ale je po Lance subjektem stát předpokladem toho je že se udělá pro sebe že přetne všechna pouta jež ho spojují jeho stvořitelem přestane se k němu ze své strany i stahovat a stáhne se k sobě ten skutků epochální momentky Kingova pojetí subjektu ovšem musíme bohužel stranou sám subjekt není totiž ničím samostatným podle které voda není to žádná substance jak se dříve říkalo nýbrž pouze vztah takže tento subjekt vztah se stáhne k sobě jakožto vztahů přičemž už tímto vztažený sobě ruší a větší sám sebe jakožto onen elementární vztah s původní stav Stvořiteli který přetíná člověk se stal člověkem tím že zvolil smrt a nemohli zvolit do této tragédie subjektu pak zazní dobrá zvěst a jak ta tragédie tak dobrá zjistit v uvozovkách poněvadž to vlastně jestli zvlášť určitá tak jak je to dál na to zase jsou deus ex machina přichází aby nový aktech milosti smrti propadlého člověka zachránil to je jediná perspektiva jinak ta nemoc smrtelná z té smrtelnosti nemoci může člověka zachránit jenom nová milost ze strany stvořitel nejde nám tu přesné citace nýbrž ducha logiku která bodový transformace kdybychom tu logiku chtěli táhnout dál do všech konsekvencí navzdory nepochybně protestům autorovi jak lze předpokládat museli bychom si povšimnout že stvořitel musel spádem tj. s nemocí smrti nejen počítat ale že musel být přímo součástí jeho záměru chtěl člověka jako skutečného subjekt ne jako pouhý polotovar a jak to nešlo nemoci smrti se tedy dostává pozitivní role v rámci stvořitel úzkého plánu a stvořitel je vlastně sám sobě zavázán přijít člověku včasná pomoc neboť to byl on kdo chtěl člověka v plném smyslu slova a kdo je tedy vydal on onomu fatálnímu nebezpečí smrti chce člověk nadále a bylo by nedůstojné stále měnit své záměry musí mu být nebezpečí nablízku se svou činností pochopitelně si přitom může klást podmínky teda to snad jasné že už teď neříkám ke Gori pochopitelně si přitom může klást podmínky vzhledem k neobyčejné vnitřní komplikovanosti polotovarů se při ožívání jak se teď říká když se postaví rádio nebo televize nebo něco složitějšího se oživuje nějaké nějaké počítač a to ožívání pomocí infekce nemoci smrti takže tento neobyčejné komplikovanosti nemusí každý stvořitel s kým výrobek ukázat měsíce ukázat tím čím být měl teď to taky děje když se dělají třeba továrně tisíce tisíce statisíce těch třeba integrovaných obvodů a pak se zkoušíte pohled který se nepovedl a a steh statisíců se třeba 20 000 hodí přesáhne nežádoucí odchylka hranici požadované tolerance milost nekoná a tak se vlastně lidský pád rozděluje na 2 etapy již první je ještě součástí stvořitel úzkého plánu a proto je neutralizována asistencí stvořitel milosti zatímco druhá je pole lidské svobody

jejichž skutky však budou uváděny souzeny pokusme se nyní srovnat Havlův mýtus smíte ke Goreovi u Havla chybí myšlenka stvořit jsou tam je ale vždycky jenom metaforicky a to nejen jako sdílená ale vůbec jako diskutovaná hmoty v tom problému lidský duch a rozum se konstituují říká jakoby utržení ze skrytého ducha a rozumu být spojený citát zrod lidské subjektivity je de facto vystoupení z integrity dětí a spontánní party participace na ní nebo jinde říká zázrak subjektu vzniká tím že člověk je pití které vypadlo zbití navzdory napříč Havlovým intencí se filozof nemůže ne jezdit po skrytých předpokladech a neví vozem konsekvencích jaký je vztah mezi utrženým vypadlým či vystoupivším bitím subjektů mezi pití vůbec či integritou pití je ono utržené bití kusem původně integrální hoboti které je po onom odtržení od kterého je o tom potom utržení boj o trochu méně jak vypadá pití ještě před utržením či vypadnutí s původním rámcem integrity dětí vůbec dojezd jak se to má zbití integrity být už by padlého když ještě tam ten dopis 130 a jak dochází vůbec k onomu odtržení odpadnout odstoupení pití subjektu z čí iniciativy kdybychom chtěli učinit odpovědný sám subjekt museli bychom předpokládat že již uvnitř integrity pití vůbec zabítí vůbec dochází k nějaké struktuře otců a k vydělování jednotlivých subjektů aniž by ještě muselo nutně docházet k jejich oddělení odtržení a vypadnutí z oné původní integrity ale jak potom máme chápat onu původní integritu můžeme o nich vůbec nějak předmětně vypovídat ale Havel nový přece o vznikajícím zázraku subjektu který snad můžeme říci o zázraku vzniku subjektu subjekt vzniká teprve oním vydělením jež je odtržení utržení odpadnutí vypadnutí z původní texty proto dost dobře nelze Čině coby odpovědný za samo toto utržení a vypadá coby vzniká až teprve ladí tím vypadl proto také Havel souhlasu s poválečnými existencialismy ty mluví o odtrženosti noci za ty světa subjekt sám se nevrhá ale je protože mluvili Havel často o smyslu bytí měl by si položit otázku jaký smysl má vypravování subjektu z lůna integrity integrity pití vůbec a je to také další nezbytná otázka jak je možné vyvrhelové at subjekt do cizího světa odkud odkud bere tato cizí tak není celý z tzv. cizí svět jen nedobrovolnou kolony podobně vítr vyvržený nepřichází vyvržený lidský subjekt vlastně mezi své jak se liší protože most lidského subjektu jdoucí za ty světa odtrženosti takového zvířete nebo rostliny jen tím že jim chybí na rozdíl od člověka vzpomínka rozpomíná na dávné bití bití anebo snad zvířatům rostlinám musíme upřít každé bytí bytí to bylo rovněž pití vyvržené dnes z původních integrity a co tak jít ještě dál spousty jarem došel dech považovat za pití vyvržené zbití nejen každý jednoduše jednomu něčí organismus ale každý atom každou elementární částicí každý foton ba víc nejsou virtuální částice právě černý vyvržený chci kteří by vše vyhození z hospody bytí ve dveřmi vrací se co nejrychleji oknem není vlastně celý svět celé Universum společenství vyvržený proti Kim Gordon stvoření polotovarů nalézáme tedy u Havla utržení a vyvržení subjektů církev norma za elementární závažné že se stvořený polotovar člověk stává subjekt který tím že likviduje svou spjatou cest tvořit LM a uvolněný vztah pak zaměřuje v sobě tuto Mýto filozofickou myšlenku cest snadno transponovat na všechny úrovně soudce tak kosmologie znovu pro Havla jak se zdá není integrita vyvrženého subjektu ani problémem ani není problematizovat Anna Havel je fascinován myšlenkou identity ale nevidí ani neustavuje žádnou souvislost mezi integritou subjektů bez nich subjekt není subjektem a mezi jeho identitou která předpokládá kvůli sobě a tím vůli jde dítě to jsou citáty z něho že kvůli sobě vůle k identitě tady se Havel ocitá hned na dvojím rozcestí na jednom menším spíše technickému které však v daném případě komplikovaně zabudováno do rozcestí velkého do

rozcestí dvou ETA ano epoch myšlení to menší rozcestí můžeme charakterizovat otázkou jak máme chápat onu vůli k sobě respektive vůli jde dítě ve vztahu k světu soudcích všeobecně protože přestože Havel sám tak to problém nevidí ani neklade je tu možnost Universal izolovat respektive kosmologii chovat onu vůli k sobě ať už ve smyslu po klatovské německého subjekty subjekty vezmu zejména však po jihlavského například čolka horského anebo objektivně například ve smyslu Darwinově nás velice lituju od té psaný se těžko poslouchá nezlobte u Havla nejde čtenář Havel najde čtenář určité známky subjekty vezmu v jeho výpovědích osvětě ale ty jsou zřetelné stopy nuselské a jde židovské fenomenologie ovšem jistou Heidegger ruskou lomená ústí subjekty vezmu spojenou s programovým ho vítání plastičtěji se však ukázkou ukáže věc povedeme domýšlení koncepce vůle k sobě jako paralelu dar ministerského boj o život což vlastně boj o sebe s některými faktickými linkami které ostatně prodá viny mu dodnes zůstaly nevyřešenými rozpory proti myšlence zápasu za přežití postavil Niče polemický myšlenku zápasu za něco víc než je pouhé přežití to je smyslem formule bude moci formule často špatně chápané a nejednou zneužívané ale filozoficky nepostrádající vůbec hlubokého smyslu na pouhou sebezáchovu staví že překročení set a to i za cenu sebeobětování tomu říká člověk musí zemřít aby mohl žít člověk to za cenu sebeobětování sebezničení ať už celek Uničova myšlení hodnotíme jakkoliv tady se rozděluje duchové vězení se u nás říká nápravné zařízení ale nepředstavují některé prostředí příhodné otevřenosti ducha která je která je podmínkou každé opravdové nápravy tím pozoruhodně náš od nás oslovuje změna smýšlení kterou se Václava Havla zaregistrovat po padesátém osmém dopise jeho bratra Ivana v němž referuje o francouzské mysliteli Levina sovy ještě v posledním předcházející dopis z dvacáté uvažuje Havel lidské důstojnosti a shledává že teď citát kvůli důstojnosti je jen jiným aspektem jinou dimenzí jiným výrazem vůle k sobě tj. vůle ke své lidské svébytnosti ke své identitě konec citátu celý to byl citát a že další citát hájit svou důstojnost znamená především bránit svou identitu sama sebe jako nezaměnitelnou lidskou bytost konec citátu je to kvůli další citát bourající svou identitu v kontextu nej po přečtení prvních Ivanovi reference jež opět ještě rozšířil se ještě pokouší

===

00:22:35

odpovědět

===

00:24:18

moc věcí promyslel nový a lépe a kousek dál myslím že vztah k odpovědnosti a identity si budou muset pro sebe lépe formulovat ovšem zdaleka nešlo jen o intelektuální záležitost je dost pravděpodobné že Václav by nikdy nebyl v denním shonu svobodného života tak vnímavý vůči myšlence vy tak snadnému a z hlediska českých tradic tak příjmy na první poslech cizorodé mu jakým je Emanuele Venet citát vlivy na sobě necítím polovinu jen duchovní tradici s tisíciletou zkušeností a tisíciletou zkušeností židovského národa ale i zkušeností člověka který byl ve vězení poznávám tam v každém řádku a možná i proto mě to tak oslovuje tady je 8 míst to bude interpretovat jinak než on důležitost nespočívala v tom že Ledvina byl ve vězení žádal ve vězení když točit další dopisy si Havel pochvaluje měl jsem plodný týden

===

00:25:47

ve výnosu text kterými Ivan napsal mi nebyvalé rozvířil myšlenky které se však po dvou až po třech dnech začaly pozvolna zařazovat a propojovat různé věci které jsem měl všelijak popletené a o nichž jsem psal pokaždé něco jiného se mi v hlavě poněkud ujasnili kousek dál nastal ten správný okamžik kdy člověk zaujat tím co chci říct by nejraději zničil všechno co řekl až dosud v závorce což za dané situace bohužel nejde baštou Soběslavi dopsal postupně různé dopise který odesílat ve dvojnásobné vymoženosti z domova pití teď používám jeho terminologii z domova do cizího světa a ze domácnosti cizí loď světa do umocněné zodpovězení v němž je náš největší žijící žijící dramatik přechovává práci žehlení prostěradel vykřičníkem tedy v této dvojí vyváženosti se setkává s fragmentem úvah francouzského myslitele a s jeho myšlenkou že lidé se hledají ve vystaveno ústí o to ten citát slevy se tato otrěsná ale zároveň slavná události jiných vrcholných svědectví naší hrozné doby navzdory své vnější nenápadnosti a je vskutku hodná aby byla ojeté do paměti pití a tím do dějin být ta paměť bytí té odkaz na 1 čtyřicátý a dějin bytí šedesátý dopis máme využít Havlovy metaforu tady vlastně už možná jsem povinen udělat malé vysvětlení já jsem už v jedné té reflexi na jeho nad jeho dopisy jsem polemizoval s jeho pojetím paměti bytí a říkal se můžete paměť bytí by kdyby všechno jak on říká všechno zaznamenávala nic nenechá upadnout zaměnit do zapomenutí takže by tam by potom nesmyslných chaos a že by ty krávo linii který by byly zaznamenány v paměti lidí by převážily daleko nad téma rozumím takže je nikdo nenašel té jak víte jak jakým se mluvilo o tom od té opici to myslím první toužil jeans kdyby se posadil já nebo 80 opici a teď tu teplotu přesně který by několik míry miliard let viklat Kalina stroj takže nakonec by tam v tom co takhle ano by na kole prostě bylo vše včetně Shakespearových sonetů ale Djoković si vzpomenete prostě je to jenom otázka času ta náhoda by tam nakonec prosadil všechny ty 2 jo jenomže vada je v tom že by neviděl jsou napsané že takže v tom vidí v té paměti bytí byl by to bylo stejně já jsem proti tomu polemizoval řekl jsem že máme daleko lepší obraz metaforu že teda existuje jsou kde prostě Sláma spálená a zemi zůstane jo nebo dne teď jsem to splet 2 věci kde kde prostě to co se dá spálí zůstane spal čisté zlato zůstane že nebo prostě Levi s rozkoukal zítra zrno se zachová že tedy i ta paměť pití musí vybírat a tady teda jako takový vzpomínce na na tuhle polemiku jsem řekl že právě tato situace by teda přece jenom po mém soudu na mé doporučení by měla být té paměti bytí zachovat pro tuto chvíli nám však nezbyvá než zůstat v přízemí v daném případě dějů a aktů myšlení to řešení tam nakonec nebude vy jste se těšit až se to dodělat co si odnesl Havel z onoho takřka letmého setkání slíbila jsem který v roce 28 29 poslouchal ve Freiburgu Musilovi a Heideggerovi přednášky a který překládal sporu sesuv se slečnou Kwai kterou mají férovou francouzské vydání karty z dánských médií jací co si z toho byl odnesl z tohohle setkání po udržuje ještě svůj termín identita ale pod vlivem několika stránkového českého překladu přiznává citát v tomto smyslu má taky identita asi opravdu on paradoxní konstituci kterou má uleví se je založena na tom identita založena na tom že člověk není jen sám sebou jako určitostí konstituuje svou transcendence sebe samé její uchopení či pochopení tady mluví o identitě že identita založena na tom že člověk není jen sám sebou a pak se těší až inspirován nevina jsem to bude moci toto bude podrobněji důkladně zkoumat než dosud a vskutku Havel v řadě následující dopisu tímto problémem

znovu znovu prokousává nechme si však sledování jeho dalších úvah pro jinou příležitost a věnujme svou příští pozornost samotné věci již je právě problém vztahu mezi ustavením prohlubování osobní identity a mezi lidskou osobností a identitou ustavujícím a alespoň spolu ustavující naplňování OS odpovědnosti

===

00:32:15

kousek je ale samozřejmě to bude pocit do jediného sousta už třetí reflexi jsem měl příležitost věcem jste v minulých jsem měl příležitost načrtnout některé problematické aspekty pojmů a pojetí identity a to jak z hlediska dějin myšlenky tak z hlediska dnes se víc víc prosazujícího způsobu myšlení podívejme se však na věc z jiné stránky a pokusme se sledovat pozitivní smysl dotazování po identitě a pátrání po jejích zdrojích evropská kulturní tradice přímo charakterizována úsilím o nalezení zachycení toho chce identické tato posedlost identitou má také svého svatého svého patrona a je příznačné že ji filozof totiž zakladatelé krajské školy park není dnes myslícím lidem se zatočila hlava když nikoliv mytického podání ale vlastní zkušenosti došli k závěru že je možná naprosto exaktní identita tato identita se ovšem týkala jak dnes víme pouze tzv. intenci konání objektů aby mohla být tato identita aplikována na objekty fyzické areál musela být od povrchu úplného proměny odlišena pojmově oddělena tzv. podstata to je 100 podstata co stojí pod toho co pod proměnlivým povrchem stojí co je základem a nositelem každého možného pohybu ale považovat za lidské osobnosti vlastně identitu právě to co v průběhu lidského života zůstává neotřesitelně nehnutě stejné je poněkud absurdní a přece lidská osobnost tak to alespoň cítíme chápeme bez identity není osobnost máme tedy v tomto případě na mysli identitu jiného druhu jiné povahy v dějinách docházelo v důsledku záměny tohoto dvojího pojetí identity povážlivý konkursy jejíž odlesk ostatně najdeme i Havlových dopisech snad nejvýraznější nejvýrazněji to působí když se Havel skokem a to skutečně psal salto mortale přenáší z roviny dramatu do oblasti moderní fyziky a zcela překvapivě přímo nepochopitelně ztotožňuje problematizovat hmoty z problematik vrací identity být dopis 37 daleko před setkáním s tímhle hlasem nicméně to právě tato zhusta se vyskytující kontuze která nám může poskytnout klíč k zdánlivé záhadě 6 nepochybná paralely ta krize lidské identity a krize jo na jedné straně krize lidské identity krize identity kvantových dějů a posléze všeobecná krize tzv. metafyziky od tohoto okamžiku kdy byl pojem substance odhalen jako chiméry vždycky a navíc nefungující byla na osvětlenou scénu znovu vytažena velmi stará otázka po individua čím principu a musela být navíc postavena jinak do jiného kontextu jestliže dnes na otázku starých řeckých myslitelů co stojí uprostřed mě musíme odpovědět že nic zdůraznil naprostou nehybnost toho co by tak to stálo vynořil se nutně problém jak je uprostřed všeobecné proměnlivosti a procesu ale dosti vůbec možno mluvit o něčem co je alespoň relativně trvalejší či spíše co představuje jakýsi relativní Integra relativně integrovaný celek vymezený proti ostatním proměnám jak prostorově tak časově ale tato otázka pak neplatí jen pro nějaký úsek čísel světa ani jen pro nějakou ať už jen nízkou nebo jak vysokou úroveň jsouce nýbrž generálně všeobecně proto se také onen zmíněný Havlův skok z oblastí dramatu do sféry mikro fyzicky v poslední ukazuje nikoliv jako neprůhledný vůbec naopak jako smysluplný závorce jako legitimní se musí ostatní jevit každému do osvětě uvažuje podobně jako Havel jako celku tedy filozoficky problém identity

už tedy není nemůže být chápán jako problém jak neproměnná substance může u sebe udržet příslušný proměnlivý povrch nýbrž jakým způsobem je možné aby určité dění bylo organizováno integrováno celek kterému pak říkáme událost jednota události už nebude hledán v tom co v celém průběhu nepodléhá změnám tj. co se události dál nebo dění de facto neúčastní i když v nějakém jiném principu který díky kterému je možno zjistit kde má událost svůj počátek svůj konec kde jsou meze okraje jejího průběhu z tohoto hlediska se Havlovo rozpoznání respektive formulace že člověk není jen sám sebou jeví jako strategicky rozhodující před lety jsem už podobné paradoxní formulace je člověku že člověku bytostně náleží že není jen tím čím je tehdy se především zdůraznila že člověk má úžasně rozlehlou přítomnost a to slovo přítomnosti odvozeno od přítom že o jeho okamžité přítomnosti jsou ctností je významným způsobem zapojena jeho minulost jeho budoucnost protože v minulosti se člověk může dostávat jen přes budoucnost a jejím prostřednictvím můžeme říci že člověk je mnohem víc tím čím bude než čím právě vlastně bychom měly říkat nikoliv čínští aniž by otravoval tento aspekt právě tento styk Václav Havel je perfektně vědom že citát rozpad lidské identity znamená psychologický rozpad existenciální kontinuity a tedy filozoficky rozpad času jako zakoušeli dimenze bytí v raném dopise 37 mnohem později to konkretizuje jestli nás 7 tím že dnes ručím za to co jsem udělal včera a že zde ručím za to co jsem udělal jinde nezískává jen svou totožnost ale skrze ní se zároveň ocital v prostoru a čase ztrácí naopak svou identitu rozpadá se kolem ne nutně i prostor čas té doby 109 stále ještě před Levin se z toho ovšem vyplývá že existuje jakýsi dynamický vztah mezi identitou toho kdo učí nebo neučí obecně tedy kdo sestavuje a tak si přisvojuje ke dnu to co náleží jinému místu a jiné době a mezi v uvozovkách identitou toho kdo si už tímto přisvojením rozšířil svou přítomnost totiž člověk může na své identitě pracovat budovat může mnohé vylepšovat ale tím se stále vztahuje jen k sobě upevňuje svou relativní stabilitu kterou si vydobývá nestabilní okolí zajišťuje nezaměnitelnost svého já v kontextu ne já dopis studii tj. uplatňuje svou vůli k sobě vůli být tím čím je co všechno citáty eventuálně vzhledem k svému vztahu k budoucnosti vůli být čím chce kvůli péči chce kvůli k tomu co chce srovnat hi hi jedou kvůli kvůli problém se tedy soustřeďuje jinde než tam kde jeho skutečné těžiště respektive hlavní ohnisko také tam kde člověk ne jen sám sebou jde v poslední o to aby sám sebou byl aby si osvojil přisvojil to čím nebo kým ještě ale čím nebo kým chce když si připomínáme že člověk neměl sám sebou můžeme mít zcela právem na mysli skutečnost že je v relativním smyslu super subjektem to tj. že v sobě integruje přivádí do souhry v té souhře udržuje nesčíslné než množství Sup subjektů na jejich do jisté míry samostatné i když do vyšších a komplexnější vstupu zapojené bytí a fungování je závislý to platí o orgánech tkáních buňkách také orgány La v mitochondriích atd. uvnitř buněk ODS a RNA a tak dál a tak dál jak nám biochemie odhaluje v jiném smyslu pak to platí když srovnáme chování lidí s chováním některých inteligentnější zvířat nebo ptáků srovnat Lorenzovi výzkumy chování musí jedinců hej mnohé z toho co člověk považuje považuje za specifický lidské se ukazuje jako analogické až totožné v uvozovkách totožné s tím co nacházíme u zvířat ale v celé řadě případů to nijak nepřekvapuje již dávno je přece zoology člověk počítat obratlovců savců primátů a tak dál což všechno poukazuje k tomu že člověk není jen sám sebou s člověkem může jedné krve s ostatními živými bytostmi konečně to platí také na rovině kulturní duchovní většina toho co si člověk myslí ve věří doufá jak se chová jaké postoje zaujímají převzata od jiných lidí od rodičů učitelů starších zkušenějších přátel kolegů současníků vůbec a také současníků každý

člověk jak říkáme dítětem své doby a sdílí její přednosti nedostatky naději předsudky
příslušnost určité společnosti a společenské vrstvě k národu k náboženskému společenství k
politickému nebo jinému hnutí atd. atd. to vše představuje také

KONEC STRANY A

STRANA B

[NEMÁME NEBO NEEXISTUJE]

KONEC KAZETY 1

ZAČÁTEK KAZETY 2

STRANA A

...

KONEC STRANY A

STRANA B

...

KONEC KAZETY 2